

Objectnummer V09297
Objectnaam Muntgewichtdoos
Vervaardiger Jacobus Listingh, Amsterdam
Datum 1656

Beschrijving

Muntgewichtdoos, klein formaat, muntgewichten in 1 dek en achter schuifdeksel

Doel: het nawegen van gouden munten.

Materiaal: gezwart vruchtbomenhout.

Zeer luxe uitgevoerd doosje, nauwelijks gebruikt.

Zijkant: glad en onversierd

Deksel met 2 messing draadscharnieren aan doos bevestigd.

Eén floraal messing sluithaakje op het deksel.

Buitenzijde deksel voorzien van ingestempelde versieringen.

Binnenzijde deksel met ingestempelde versieringen; schuifdeksel met ingesneden versieringen.

Opschrift met goud aangebracht op het schuifdeksel, zie onder 'Opschrift'.

Achter het schuifdeksel 10 vakjes voor muntgewichten.

De vakjes in het deksel dragen bijschriften in goud. Ze worden hier per rij beschreven, de rijen van boven naar beneden. Per vak wordt de munt genoemd waarvoor een muntgewicht aanwezig hoorde te zijn.

vak - bijschrift:	munt:
1 - Crusaet:	2 Cruzado - Portugal - (1584 - 1674) - goud - 6,12 g
2 - Angelot	1 Angel - Engeland - (1464 - 1582) - goud - 5,18 g
3 - fr: Croon:	1 Ecu - Frankrijk - (1610 - 1645) - goud - 3,35 g
4 - Albertijn:	2 Albertijn - Nederlanden - (1600 - 1610) - goud - 5,15 g
5 - Sc: Rijder,	1 Rider / Sword and sceptre - Schotland - (1593 - 1604) - goud - 5,09 g
6 - en 2 Halve. [Crusaet]	1 Cruzado - Portugal - (1584 - 1671) - goud - 3,06 g
7 - en 1/2 [Angelot]	1/2 Angel - Engeland - (1470 - 1582) - goud - 2,59 g
8 - g: gulden	Goldgulden - Duitse Rijk - (1559 - 1806) - goud - 3,25 g
9 - en 1/2 [Albertijn]	1 Albertijn - Nederlanden - (1600 - 1605) - goud - 2,92 g
10 - en 1/2 [Sc: Rijder]	1/2 Rider / Sword and sceptre - Schotland - (1593 - 1604) - goud - 2,54 g

De vakjes in het dek dragen eveneens bijschriften in goud.

1 - Hol rijder:	1 Rijder / Hollandse rijder - Nederlanden - (1606 - 1765) - goud - 10,00 g
2 - Ducaten	2 Excelente - Spanje - (1581 - 1601) - goud - 7,01 g / 1 Excelente - Spanje - (1581 - 1594) - goud - 3,51 g
3 - Ducaton	2 Souverein - Nederlanden - (1612 - 1711) - goud - 11,08 g
4 - en 1/2 [Ducaton]	1 Souverein - Nederlanden (1621 - 1711) - goud - 5,54 g
5 - Rosenobel: / en 1/2	1 Ryal - Engeland - (1579 - 1603) - goud - 7,69 g / 1/2 Ryal - Engeland - (1579 - 1603) - goud - 3,84 g

6 - Carolus / 1/2 en 1/4	1 Pound - Engeland - (1619 - 1660) - goud - 9,10 g / 1/2
Pound - Engeland - (1619 - 1660) - goud - 4,55 g / 1/4
Pound - Engeland - (1619 - 1660) - goud - 2,27 g
7 - dub: Pistolet	2 Escudo - Spanje - (1566 - 1821) - goud - 6,76 g
8 - henr.nobel en 1/2	1 Noble - Engeland - (1416 - 1585) - goud - 6,80 g / 1/2
Noble - Engeland - (1428 - 1585) - goud - 3,40 g

De doos is incompleet, aangezien niet alle beschreven muntgewichten aanwezig zijn. De aanwezige muntgewichten worden per rij beschreven, de rijen van boven naar beneden.

In het deksel, achter het schuifdeksel:

vak: muntgewicht:

1	1 Cruzado - Portugal - (1584 - 1671) - goud - 3,06 g
vz: kruis, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 3,0770 g
2	1/2 Angel - Engeland - (1582 - 1600) - goud - 2,56 g
vz: sint Michaël verslaat de draak, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 2,5666 g
3	1 Angel - Engeland - (1583 - 1602) - goud - 5,11 g
vz: sint Michaël verslaat de draak, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa 5,1270 g
4	1 Escudo - Spanje - (1537 - 1824) - goud - 3,38 g
vz: gevoet kruis, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 3,4180 g
5	1 Rider / Sword and sceptre - Schotland - (1593 - 1604) - goud - 5,09 g
vz: zwaard en staf gekruist, kroon + distels, 1656, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 5,0833 g
6	1 Cruzado - Portugal - (1584 - 1671) - goud - 3,06 g
vz: kruis, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa 3,0740 g
7	1 Ecu - Frankrijk - (1519 - 1540) - goud - 3,44 g
vz: gekroond schild met 3 lelies, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 3,4237 g
8	Goldgulden - Duitse Rijk - (1559 - 1806) - goud - 3,25 g
vz: rijksappel, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 3,2905 g
9	1 Escudo - Spanje - (1537 - 1824) - goud - 3,38 g
vz: gevoet kruis, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 3,4221 g
10	1/2 Ecu - Frankrijk - (1519 - 1547) - goud - 1,72 g
vz: gekroond schild met 3 lelies, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 1,7133 g

In het dek:

1	1 Rijder / Hollandse rijder - Nederlanden - (1606 - 1765) - goud - 10,00 g
vz: naar rechts ruiter te paard, boven H, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 9,9957 g
2a	1 Pound - Engeland - (1619 - 1660) - goud - 9,10 g
vz: kop naar links, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 9,0853 g
2b	1/2 Pound - Engeland - (1619 - 1660) - goud - 4,55 g
vz: kop naar links, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa 4,5466 g
3	2 Souverein - Nederlanden - (1612 - 1711) - goud - 11,08 g
vz: kop naar rechts, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 11,1465 g
4	1 Souverein - Nederlanden - (1621 - 1711) - goud - 5,54 g
vz: naar links klimmende leeuw, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 5,5732 g
5a	1 Ryal - Engeland - (1579 - 1603) - goud - 7,69 g
vz: schip met roos op de boeg, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 7,6895 g

- 5b 1 Ryal - Engeland - (1579 - 1603) - goud - 7,69 g
vz: schip met roos op de boeg, kz: J. Linderman (II), Amsterdam, massa: 7,6909 g
- 6a 2 Excelente - Spanje - (1581 - 1601) - goud - 7,01 g
vz: 2 toegewende koppen, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 7,0425 g
- 6b 1 Forint - Hongarije - (1582 - 1808) - goud - 3,51 g
vz: staand persoon met rijksappel en hellebaard, HD, kz: G. de Neve, Amsterdam, 1642, massa: 3,5693 g
- 6c 1/2 Pound - Engeland - (1619 - 1660) - goud - 4,55 g
vz: kop naar links, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 4,5467 g
- 7a 4 Escudo - Spanje - (1566 - 1821) - goud - 13,52 g
vz: gevoet kruis in vierpas, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 13,6737 g
- 7b 2 Escudo - Spanje - (1566 - 1821) - goud - 6,76 g
vz: gevoet kruis in vierpas, kz: J. Listingh, Amsterdam, massa: 6,8394 g
- 8a 1 Pound - Engeland - (1670 - 1813) - goud - 8,39 g
vz: 4 wapenschilden, kz: blanco (Keuls), massa: 8,3598 g
- 8b 1 Souverein - Nederlanden - (1621 - 1711) - goud - 5,54 g
vz: klimmende leeuw, kz: J. Linderman (II), Amsterdam, massa: 5,5863 g

Bij de toekenning van een munt aan een bijschrift is soms een keuze gemaakt uit de beschikbare emissies. Daarbij is uitgegaan van de oorspronkelijke munt; niet van de namuntingen uit b.v. Vlaanderen.

In het dek is onder vak 4 een holle ruimte voor de aasjes (geen aasgewichten meer aanwezig).

In het dek een balansvak met langs de rand daarvan plaats voor een pin; de pin is niet meer aanwezig.

IJzeren evenaartje, lengte 113 mm, met zwanehalsuiteinden. Wijzer met klavertje vier in de basis.

Verzilverde driehoekige en ronde messing schalen, elk aan 3 groene zijden koordjes gehangen aan een achtje.

De driehoekige schaal gemerkt met IL en hart doorboort pijl; toegeschreven aan de balansmakersfamilie J. Langenberg, Amsterdam

Het balansvak is met rode stof bekleed.

In het balansvak toegevoegd een lamelgewichtje gestempeld met 6x G (0,3970 g) = 6 grein metriek apothekersgewicht (periode 1820-1871).

Formaat

hoogte: 2,4 cm

breedte: 12,3 cm

diepte: 5,9 cm

Opschrift

Gemaect door Jacobus Listingh / bij 't Heere Logement / t'amsterdam / 1656

Determinatie: R.J. Holtman, 20 juli 2017, www.muntgewicht.nl